

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบอัตราสัมประสิทธิ์ของวัยรุ่นติดยาเสพติดในสถานบำบัดรักษาโรคเขตกรุงเทพมหานครกับวัยรุ่นปกติ ตามตัวแปรดังต่อไปนี้คือ เพศ อายุ ระยะเวลาในการติดยาเสพติด และภาวะการติดยาเสพติด

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้เป็นวัยรุ่นอายุ 13-21 ปี จำนวน 240 คน แบ่งเป็นวัยรุ่นติดยาเสพติดในสถานบำบัดรักษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 120 คน จากคลินิกบำบัดผู้ติดยาเสพติดของวชิรพยาบาล โรงพยาบาลพระมงกุฎ โรงพยาบาลตากสิน และศูนย์สาธารณสุขวังสว่าง การสุ่มกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นติดยาเสพติดมีขั้นตอนดังนี้

1. คำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากประชากรวัยรุ่นติดยาเสพติดในสถานบำบัดรักษา กรุงเทพมหานคร จากรายงานข้อมูลผู้ติดยาเสพติดที่สมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาของสำนักงานป.ป.ส. มีจำนวนทั้งหมด 1,369 คน
2. สุ่มคลินิกบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จากคลินิกบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด 36 แห่งในเขตกรุงเทพมหานคร
3. สุ่มแบบแบ่งชั้น โดยสุ่มตามเพศ อายุ และระยะเวลาในการติดยาเสพติด โดยแต่ละกลุ่ม แบ่งเป็นวัยรุ่นติดยาเสพติดเพศหญิงและเพศชาย วัยรุ่นติดยาเสพติดตอนต้นและตอนปลาย และวัยรุ่นติดยาเสพติดที่มีระยะเวลาในการติดยาเสพติด 0-2, มากกว่า 2-4 ปี และมากกว่า 4 ปี จำนวนทั้งสิ้น 120 คน ดังแจกแจงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

	0-2 ปี				รวม
	ระยะเวลาที่ ติดยาเสพติด	มากกว่า 2-4 ปี	มากกว่า 4 ปี		
วัยรุ่นติดยาเสพติด เพศชาย	วัยรุ่นตอนต้นเพศชาย ติดยาเสพติด	10 คน	10 คน	10 คน	30 คน
	วัยรุ่นตอนปลายเพศชาย ติดยาเสพติด	10 คน	10 คน	10 คน	30 คน
วัยรุ่นติดยาเสพติด เพศหญิง	วัยรุ่นตอนต้นเพศหญิง ที่ติดยาเสพติด	10 คน	10 คน	10 คน	30 คน
	วัยรุ่นตอนปลายเพศหญิง ที่ติดยาเสพติด	10 คน	10 คน	10 คน	30 คน
รวม		40 คน	40 คน	40 คน	120 คน

และสุ่มวัยรุ่นจากโรงเรียนมัธยมของรัฐบาลที่ตั้งอยู่ในเขตเดียวกันกับคลินิกบำบัดผู้ติดยาเสพติดทั้ง 4 แห่ง โดยสุ่มมาได้ 2 โรงเรียน คือ จากโรงเรียนศรีอยุธยา และโรงเรียนวัดเบญจมบพิตร จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 120 คน โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ วัยรุ่นปกติเพศหญิงตอนต้น 30 คน วัยรุ่นปกติเพศหญิงตอนปลาย 30 คน วัยรุ่นปกติเพศชายตอนต้น 30 คน และวัยรุ่นปกติเพศชายตอนปลาย 30 คน โดยมีรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างในภาคผนวก ก.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบวัดอัตมโนทัศน์เทเนสซี (The Tennessee Self-Concept Scale) ของวิลเลียม เอช ฟิตส์ (William H. Fitts) ซึ่งดัดแปลงเป็นภาษาไทยโดย ดร. อ่ำไพ ศิริวิมล

แบบวัดอัตมโนทัศน์เทเนสซีนีเป็นแบบวัดที่ใช้วัดอัตมโนทัศน์ของเด็กอายุตั้งแต่ 12 ปี ถึง 65 ปี ซึ่งมีอยู่ 2 แบบ (Form) คือ แบบที่ใช้สำหรับการให้คำปรึกษา (Counseling form) ใช้วัดเด็กปกติและแบบที่ใช้สำหรับคลินิกและการวิจัย (Clinical and Research form) ใช้วัดเด็กปกติ สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบที่ใช้สำหรับให้คำปรึกษาเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปกติ

ลักษณะของแบบวัดอัตมโนทัศน์มีประกอบด้วยประโยคบรรยายเกี่ยวกับตนเองในด้านต่าง ๆ 100 ประโยค มีทั้งบรรยายเกี่ยวกับตนในด้านดี (Positive) และด้านไม่ดี (Negative) ให้ผู้ตอบประเมินตนเองตามความคิดเห็นของตนว่าตัวเขาเองมีลักษณะเหมือนกับที่บรรยายไว้ในแบบวัดหรือไม่ คำตอบที่ให้ไว้มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า (rating Scale) มี 5 ช่องคือ

1. หมายถึง ไม่จริงเลย คือ เมื่อผู้ตอบคิดว่าข้อความในประโยคนั้นไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบเลย
2. หมายถึง จริงเพียงเล็กน้อย คือ เมื่อผู้ตอบคิดว่าข้อความในประโยคนั้นพอจะตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบบ้างเล็กน้อย

3. หมายถึง จริงพอประมาณ คือ เมื่อผู้ตอบคิดว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบเพียงครึ่งหนึ่ง ไม่จริงครึ่งหนึ่ง
4. หมายถึง ส่วนใหญ่จริง คือ เมื่อผู้ตอบคิดว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับสภาพเป็นจริงของผู้ตอบเป็นส่วนมาก
5. หมายถึง จริงที่สุด คือ เมื่อผู้ตอบคิดว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบมากที่สุด

ผู้ตอบแบบวัดนี้จะต้องเลือกคำตอบเพียง 1 คำตอบจาก 5 คำตอบเหล่านี้ ในแต่ละข้อ โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ต้องการ ที่ผู้วิจัยจัดไว้ให้ในกระดาษคำตอบ

การให้คะแนน เนื่องจากแบบวัดนี้ประกอบด้วยประโยคที่บรรยายเกี่ยวกับตนเอง ทั้งในทางดีและไม่ดี ดังนั้นการให้คะแนนจึงขึ้นอยู่กับข้อความด้วยคือ

ข้อความที่บรรยายตนเองในทางที่ดี

เลือกตัวเลขคำตอบ 1 ได้ 1 คะแนน

เลือกตัวเลขคำตอบ 2 ได้ 2 คะแนน

เลือกตัวเลขคำตอบ 3 ได้ 3 คะแนน

เลือกตัวเลขคำตอบ 4 ได้ 4 คะแนน

เลือกตัวเลขคำตอบ 5 ได้ 5 คะแนน

ข้อความที่บรรยายตนเองในทางที่ไม่ดี

เลือกตัวเลขคำตอบ 1 ได้ 5 คะแนน

เลือกตัวเลขคำตอบ 2 ได้ 4 คะแนน

เลือกตัวเลขคำตอบ 3 ได้ 3 คะแนน

เลือกตัวเลขคำตอบ 4 ได้ 2 คะแนน

เลือกตัวเลขคำตอบ 5 ได้ 1 คะแนน

แบบวัดอ้อมโนทัศน์แทนเนสซีของ วิลเลียม เอช นิสซ์ แบ่งเป็น 4 องค์ประกอบใหญ่ ๆ คือ คะแนนวิพากษ์วิจารณ์ของตนเอง (The Self Criticism Score) คะแนนทางบวก (The Positive Score) คะแนนความแปรปรวน (The Variability Score) และคะแนนการแจกแจง (The Distribution Score)

สำหรับการดัดแปลงแบบวัดเป็นภาษาไทยนั้น ผู้ดัดแปลงได้ใช้ผู้แปลที่มีความเชี่ยวชาญทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษแปลประโยคในแบบวัดทั้งหมด แล้วนำแบบวัดที่แปลเสร็จมาทดลองใช้กับเด็กไทย ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งชายและหญิง จำนวน 89 คน หาค่าความเที่ยงของแบบวัด (Reliability) โดยใช้วิธีทดสอบซ้ำ (Test-retest) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (Coefficient of Reliability) ของคะแนนในด้านต่าง ๆ อยู่ระหว่าง .74-.85 ส่วนการหาความตรง (Validity) ของแบบวัด ผู้ดัดแปลงได้สร้างแบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับตนเองตามวิธีของเทอร์สโตน (Thurstone) เพื่อเป็นเกณฑ์ (Criterion) มีจำนวนข้อกระทงทั้งหมด 24 ข้อ ให้นักเรียนกลุ่มเดิมทำ นำคะแนนที่ได้มาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับคะแนนที่ได้จากแบบวัดอ้อมโนทัศน์ที่ดัดแปลงในแต่ละด้าน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความตรง (Concurrent Validity) ว่าเป็นตรงตามสภาพอยู่ระหว่าง .44-.72 จักรกฤษณ์ ส้าราญใจ (2519) ได้นำแบบวัดไปทดสอบใช้กับนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ การศึกษา วิทยาลัยครูลำปาง จำนวน 43 คน เพื่อหาความเที่ยงของแบบวัดด้วยวิธีทดสอบซ้ำ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของคะแนนด้านต่าง ๆ อยู่ระหว่าง .77-.86 ชงชัย โรจนวิภาค (2525) ได้นำแบบวัดอ้อมโนทัศน์ไปทดลองใช้กับเด็กนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนท่าแร่วิทยา จังหวัดลพบุรี จำนวน 40 คน แล้วนำแบบวัดมาวิเคราะห์หาความเที่ยงด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .849 กาญจนา กาญจนไตรรัตน์ (2527) นำไปทดลองใช้กับผู้ป่วยชาย แผนกศัลยกรรม จำนวน 30 คน แล้วนำแบบวัดมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง โดยวิธี Coefficient Alpha ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบวัดเท่ากับ .95

การวิเคราะห์แบบทดสอบ

ผู้วิจัยนำแบบวัดอัตมโนทัศน์เทนเนสซี (The Tennessee Self-Concept Scale) ที่แปลเป็นภาษาไทยแล้วไปทดสอบกับเด็กวัยรุ่นต้องขาดเสถียรในสถาบันบำบัดรักษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน เพื่อหาความเที่ยงของแบบทดสอบด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของคะแนนด้านต่าง ๆ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 2 ส่วนแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปก็ได้ทดลองสัมภาษณ์เด็กวัยรุ่นที่ติดยาเสพติดด้วย เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขคำถามให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงและค่าสัมประสิทธิ์ความตรงของแบบอัตมโนทัศน์เทนเนสซีฉบับภาษาไทยและฉบับของผู้วิจัย

คะแนนด้านต่าง ๆ	ฉบับภาษาไทย		การทดสอบของผู้วิจัย
	ของ ดร.อำไพ ศิริวิวัฒน์		
	ความเที่ยง	ความตรง	ความเที่ยง
คะแนนที่ (P) ทั้งหมด	.85	.72	.91
คะแนนความเป็นเอกลักษณ์	.83	.61	.85
คะแนนความพึงพอใจในตนเอง	.76	.49	.67
คะแนนพฤติกรรมที่ตนเองแสดงออก	.76	.71	.67
คะแนนทางด้านร่างกาย	.80	.49	.87
คะแนนทางด้านศีลธรรมจรรยา	.76	.52	.81
คะแนนทางด้านส่วนตัว	.73	.72	.85
คะแนนทางด้านครอบครัว	.74	.54	.65
คะแนนทางด้านสังคม	.82	.44	.91
คะแนนการวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง	.77	.50	.86

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการเป็นขั้น ๆ ดังนี้คือ

1. จัดเตรียมแบบทดสอบ

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้คือ แบบทดสอบข้อมูลทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง และแบบวัดอัตมโนทัศน์เทนเนสซี (The Tennessee Self-Concept Scale) ของวิลเลียม เอช. ฟิตส์ (William H. Fitts) ซึ่งดัดแปลงเป็นภาษาไทยโดย ดร.อำไพ ศรีพิพัฒน์

2. การวิเคราะห์แบบทดสอบ

ผู้วิจัยนำแบบวัดอัตมโนทัศน์เทนเนสซี (The Tennessee Self-Concept Scale) ที่แปลเป็นภาษาไทย แล้วไปทดสอบกับวัยรุ่นนิตยาสารเสด็จในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นผู้มีอายุระหว่าง 13-21 ปี จำนวน 30 คน เพื่อหาความเที่ยงของแบบทดสอบด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) ส่วนแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปก็ได้ทดลองสัมภาษณ์วัยรุ่นนิตยาสารเสด็จ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขคำถามให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ต้องทดสอบวัยรุ่นปกติและวัยรุ่นนิตยาสารเสด็จในสถานบำบัดรักษาในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ใช้เวลาประมาณ 2 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว นำข้อมูลเหล่านั้นไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

1. ใช้การคำนวณอัตราส่วนร้อยละ เพื่อบรรยายคุณลักษณะทั่วไปของกลุ่ม เช่น เพศ อายุ ระยะเวลาในการติดยาเสด็จ เป็นต้น

2. ใช้การทดสอบค่าที (T-test) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของอัตมโนทัศน์แต่ละด้านทั้ง 10 ด้าน ตามตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ วิทยฐานะ และวิทยุบัณฑิต
3. ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way analysis of Variance) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของอัตมโนทัศน์แต่ละด้านทั้ง 10 ด้าน ตามตัวแปรต้นคือระยะเวลาในการศึกษาเสด็จ 0-2 ปี, > 2-4 ปี และมากกว่า 4 ปี
4. เมื่อพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนอัตมโนทัศน์ด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน ก็จะทำการทดสอบภายหลัง เพื่อที่จะทราบได้ว่ากลุ่มตัวอย่างคู่ใดมีคะแนนอัตมโนทัศน์แตกต่างกัน โดยใช้วิธีการทดสอบรายคู่ของเชฟเฟ (Scheffe's Multiple Comparison on Treatment Means) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติดังกล่าว ผู้วิจัยได้หาค่าสถิติและทำการทดสอบทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X (Statistical Package for the Social Sciences-X Release 1) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย